

A2000-22 06.11.2000

Angående Konkurransetilsynets vedtak av 17. februar 2000 (V2000-20) - Felleskjøpenes oppkjøp i Statkorn Holdings virksomheter - forslag til omgjøring av vedtak etter konkurranseloven § 3-11

Sammendrag:

Konkurransetilsynet fikk 27. september 2000 en henvendelse fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet om å vurdere å omgjøre deler av et vedtak fattet av tilsynet 17. februar 2000. Bakgrunnen for henvendelsen fra departementet var et brev fra Felleskjøpet Trondheim BA av 20. september med samme forespørsel. I vedtaket av 17. februar 2000 ble Felleskjøpet Trondheim blant annet pålagt å selge ett av de to kraftfôranleggene Felleskjøpet overtok i forbindelse med oppkjøpet av Stormøllen AS, Verdal Mølle. Den 8. november 2000 avgjorde Konkurransetilsynet at vilkåret om å selge Verdal Mølle i vedtaket av 17. februar ikke vil bli opphevet eller omgjort.

Vi viser til departementets brev av 27. september i år og til brev fra Felleskjøpet Trondheim BA (FKT) av 20. september. FKT legger i sitt brev frem informasjon om utviklingen i de aktuelle markedene og [...] Unntatt offentlighet jf. offl § 5a, jf. fvl § 13 1. 1. nr. 2. Opplysningene finnes i vedlegg 4 pkt. 1. de mener gir grunn til å omgjøre punkt 8.1.1 i tilsynets vedtak av 17. februar. Med henvisning til forvaltningsloven § 34 har departementet bedt Konkurransetilsynet om å vurdere dette spørsmålet.

I september 1999 overtok FKT og Felleskjøpet Øst Vest (FKØV) hver sin del av Stormøllen AS. Stormøllen hadde til da vært eiet av Statkorn Holding ASA, og ble før salget splittet opp i Kraftfôr Vest-Norge, som ble overdratt til FKØV, og Kraftfôr Midt-Norge, som ble overdratt til FKT. Konkurransetilsynet fant etter en nærmere vurdering at konkurransen i flere berørte markeder allerede var vesentlig begrenset før ervervene, og at disse konkurransebegrensningene ble forsterket som følge av ervervene. Det ble derfor fattet vedtak om inngrep i saken.

Vilkår 8.1.1 i vedtaket av 17. februar 2000 (V2000-20), lyder slik:

FKT må selge kraftfôranlegget i Verdal (Verdal Mølle) innen [...] Unntatt offentlighet jf. offl § 5a, jf. fvl § 13 1. 1. nr. 2. . Kjøperer som skal drive anlegget videre som kraftfôranlegg har forkjøpsrett. Forkjøpsretten kan bare fravikes dersom tilsynet godkjenner det. Anlegget skal selges i samme stand som det var på det tidspunktet avtalene om salg av Kraftfôr Vest-Norge og Kraftfôr Midt-Norge ble inngått.

[...] Unntatt offentlighet jf. offl § 5a, jf. fvl § 13 1. 1. nr. 2. Opplysningene finnes i vedlegg 4 pkt. 2. FKT begrunner [...] Unntatt offentlighet jf. offl § 5a, jf. fvl § 13 1. 1. nr. 2. Opplysningene finnes i vedlegg 4 pkt. 3. med at konkurransesituasjonen har endret seg siden Konkurransetilsynets vedtak ble fattet. FKT har ikke klart å beholde hele den markedsandelen de ervervet gjennom kjøpet av Kraftfôr Midt-Norge AS. FKT har derfor nå en markedsandel som ligger mellom FKTs egen andel før ervervet og FKT og Stormøllens samlede andel på ervervstidspunktet. Dessuten hevder FKT at det vil være gunstig for både FKT og konkurransen i markedet at kapasiteten i bransjen bygges ned. Videre

fremholder FKT at de mener bygdemøllene har stor nok kapasitet i det relevante markedet til å kompensere for bortfallet av Stormøllen, og at det derfor ikke er nødvendig å selge Verdalsanlegget til en konkurrent. [...] Unntatt offentlighet jf. offl § 5a, jf. fvl § 13 1. 1. nr. 2. Opplysningene finnes i vedlegg 4 pkt. 4.

Markedsandeler

Konkurransetilsynet vil presisere at antallet aktører i tonnevaremarkedene i Trøndelagsområdet er blitt redusert etter ervervet. I tillegg har FKTs markedsandeler blitt større. Det er for så vidt ikke av avgjørende betydning for markedsvurderingen om FKT har beholdt hele eller kun deler av markedsandelen til det selskapet de overtok. Så lenge både antallet aktører har blitt redusert og markedsandelen til FKT har økt, har den eksisterende konkurransebegrensningen blitt forsterket.

På denne bakgrunn kan Konkurransetilsynet ikke se at den informasjonen om markedsandeler FKT legger frem i brevet representerer noe vesentlig nytt i forhold til det som var grunnlaget for at tilsynet grep inn mot ervervet (tilsynets vedtak av 17. februar 2000) og dessuten opprettholdt sitt vedtak etter at det var påklaget (brev fra tilsynet til AAD av 29. mars 2000).

Kapasitetsnedbygging

Som et argument for å oppheve vilkåret om å selge Verdal Mølle fremholder FKT at dette vil medføre en nedbygging av kapasitet. Det er ikke forklart nærmere hva som er ment, men vi regner med at FKT ønsker å legge ned Verdal Mølle. Dersom Verdal Mølle derimot selges til en konkurrent, går FKT ut fra at den ikke blir nedlagt med det første, og man vil da ikke få en kapasitetsnedbygging ved at Verdal Mølle nedlegges.

Konkurransetilsynet vil bemerke at kapasitetsnedbygging i dette markedet ikke er avhengig av at FKT eier og kan legge ned Verdal Mølle. Dersom Verdal Mølle selges til en konkurrent og konkurransen i markedet bedres, skulle i prinsippet konkurransen sørge for at kapasitet ble lagt ned der dette er mest gunstig. Det kan godt hende at noen av konkurrentene eller FKT etter en bedriftsøkonomisk vurdering i så fall vil legge ned andre anlegg.

Bygdemøllenes kapasitet i Trøndelagsområdet

Som nevnt hevder FKT at bygdemøllene har stor nok kapasitet til å kompensere for bortfallet av Stormøllen. Dette betyr at FKT mener at bygdemøllene kan produsere det kvantumet Stormøllen produserte, i tillegg til sin egen produksjon. Vi vil vise til våre tidligere uttalelser om dette, for eksempel i brev til AAD av 29. mars i år på side 2, der det argumenteres for at bygdemøllene i Nord-Trøndelag ikke har kapasitet til å produsere det kvantum Stormøllen tidligere solgte her. Den dokumentasjonen FKT har lagt frem viser også at møllene i Nord-Trøndelag ikke har kompensert for bortfallet av Stormøllen i så stor grad som møllene i Sør-Trøndelag. Vi vil også vise til at oppkjøpet av Kraftfôr Midt-Norge førte til at man fikk to i stedet for tre aktører i markedet. Konkurransetilsynet oppfatter dette som en vesentlig endring. [...] Unntatt offentlighet jf. offl § 5a, jf. fvl § 13 1. 1. nr. 2. Opplysningene finnes i vedlegg 4 pkt. 5.

Konkurransetilsynet mener derfor at det isolert sett ikke er grunn til å omgjøre vedtaket, da betingelsene for vedtaket fortsatt er til stede. Dersom det derimot finnes andre tiltak som kan motvirke

konkurransbegrensningen på en like god måte som de vilkårene tilsynet fastsatte i vedtaket, kan det være grunn til å vurdere omgjøring av vedtaket, særlig dersom de alternative tiltakene må antas å være til mindre ulempe for partene enn tilsynets opprinnelige vilkår eventuelt er.

[...] Unntatt offentlighet jf. offl § 5a, jf. fvl § 13 1. 1. nr. 2. Opplysningene finnes i vedlegg 4 pkt. 6.

Salg av Verdal Mølle

Etter ervervet av Kraftfôr Midt-Norge ble den vesentlige konkurransbegrensningen i kraftfôrmarkedet i Trøndelagsområdet forsterket. Særlig gjaldt dette i Nord-Trøndelag. Salg av Verdal Mølle, som ligger i Nord-Trøndelag, vil bedre på dette. I tillegg ligger Verdal Mølle ved havn, og det er gode muligheter til å frakte kraftfôr videre nordover fra Verdal Mølle. Forhåpentligvis vil dette bedre konkurransesituasjonen også i deler av Nord-Norge.

På denne bakgrunn har Konkurransetilsynet besluttet å ikke omgjøre punkt 8.1.1. i vedtaket om inngrep mot felleskjøpenes oppkjøp i Statkorn Holdings virksomheter, datert 17. februar 2000.

[til toppen](#)